

РІШЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Спеціалізована вчена рада Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 07 «Управління та адміністрування» на підставі прилюдного захисту дисертації на тему: «Управління фінансами страхових компаній в контексті реалізації страхового інтересу» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування.

18 серпня 2023 р.

Доманчук Аліна Ігорівна, 1991 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2013 році Житомирський державний технологічний університет за спеціальністю «Фінанси і кредит».

Аспірантка кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка», м. Житомир з 14 вересня 2017 року до цього часу.

Дисертацію виконано у Державному університеті «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Науковий керівник – Виговська Наталія Георгіївна, доктор економічних наук, професор, Державний університет «Житомирська політехніка», завідувач кафедри фінансів та цифрової економіки.

Здобувач має 17 наукових публікацій за темою дисертації, з яких 5 статей у наукових фахових виданнях України:

1. Доманчук А. І. Формування системи управління фінансами страхових компаній. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 30. С. 60-67. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/30_2_2018.pdf (0,78 д.а.).

2. Доманчук А.І. Управління фінансами страхових компаній в Україні: прикладні аспекти. Держава та регіони. 2019. № 2. С. 152-161. URL: <http://www.econom.stateandregions.zp.ua/archive?id=67> (0,77 д.а.).

3. Доманчук А.І. Методичний підхід до прийняття управлінських рішень страховими компаніями в умовах невизначеності. Економіка, управління та адміністрування. 2022. № 1. С. 83–92. URL: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/254542> (0,83 д.а.).

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. **Петрук Олександр Михайлович**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка».

Без зауважень.

2. ТРУСОВА Наталія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. Є зауваження, зокрема:

– в таблиці 1.3. дисертаційної роботи представлено умови та показники внутрішньої ефективності страхування, диференційовані на рівні законодавства, регуляторного органу та страхових компаній за видами страхування (майновим, особистим, страхування відповідальності) (с. 54). На наш погляд, додаткового обґрунтування потребує запропонований дисертанткою перелік показників, визначений на рівні страхової компанії;

– одним з пунктів наукової новизни є обґрунтування складових системи управління фінансами страхових компаній в контексті реалізації страхового інтересу на підставі застосування системного підходу, що представляє собою взаємозв'язок чотирьох підсистем (цільової, суб'єктно-об'єктної, забезпечувальної та процедурної). Однак при докладній характеристиці цільової та суб'єктно-об'єктної підсистем системи управління фінансами страхових компаній, що надало можливість в подальшому запропонувати напрями їх удосконалення, недостатньо деталізовано можливості розвитку процедурної та забезпечувальної підсистем;

– позитивно оцінюючи методичний підхід до прийняття управлінських рішень страховими компаніями в умовах невизначеності, що формалізовано у вигляді альтернативних інвестиційних проектів на підставі розрахованих критеріїв, дисертантка робить висновок про переважно індивідуальний підхід страхових компаній до вибору кінцевого проекту. Вважаємо, що зміст дисертації виграв би при формуванні фінансової стратегії розвитку страхової компанії на основі запропонованого методичного підходу;

– безумовною перевагою дисертаційної роботи є розробка динамічної модульної системи клієнтоорієнтованого підходу для страхових компаній, що формується з шести компонентів: 1) цільового; 2) організаційного; 3) процедурного 4) інформаційного; 5) фінансового; 6) технічного. В контексті удосконалення організаційного компоненту системи автором запропоновано впровадження комплаєнсу, тобто сукупності вбудованих у кожний бізнес-процес функцій, спрямованих на дотримання внутрішніх стандартів ведення бізнесу, корпоративної етики та законодавчих і нормативних вимог з метою досягнення найвищої ефективності фінансово-господарської діяльності (с. 164 дисертації). Однак така пропозиція не одержала подальшого розвитку та вимагає додаткового обґрунтування з позиції оцінки наслідків впровадження комплаєнсу для системи управління фінансами страховика.

3. НИКОЛАЄНКО Сергій Миколайович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту, маркетингу та готельно-ресторанної справи Житомирського державного університету імені Івана Франка. Є зауваження, зокрема:

– в роботі здійснено аналіз наукових праць щодо питання інтересу у страхових відносинах (п.1.2), що дало змогу виокремити страховий та економічний інтерес. Однак недостатньо обґрунтовано вплив здійсненого узагальнення наукових результатів у розрізі економічного інтересу страхової компанії на подальше дослідження, виявлення якого надало б більшого розуміння особливостей визначеної об'єктно-предметної сфери роботи;

– обґрунтовуючи клієнтоорієнтований підхід і його зв'язок з управлінням фінансами страхових компаній (с.46-48), варто було б приділити увагу превентивним заходам під час дії договору страхування, які з однієї сторони роблять клієнтів більш лояльними до страхової компанії, а з іншої – впливають на фінанси компанії;

– в дисертаційній роботі проведено детальний аналіз та оцінка страхових компаній non-life (п.2.1.-2.2.), проте увага не сконцентрована на сегменті life. В подальшому дослідженні доцільно було б детальніше дослідити приклади впровадження системи управління фінансами страхових компаній в страхових компаніях, що займаються страхуванням життя;

– в роботі дисертантка цілком доречно обґрунтовує необхідність формування динамічної модульної системи клієнтоорієнтованого підходу (с. 160). Проте, в подальшому дослідженні доцільно було б доречно конкретизувати приклади застосування сформованої модульної системи;

– в 3 розділі роботи визначено напрями розвитку управління фінансами страхових компаній на основі діджиталізації. Позитивними результатами слід відзначити пропозиції дисертантки щодо діджиталізації управління страховою компанією на основі BPM-системи з урахуванням інструментів CRM-системи (с.187), проте доцільно було б обґрунтувати також пропозиції щодо діджиталізації усіх попередньо запропонованих систем та інструментів (с.184-185).

4. ПОЛЧАНОВ Андрій Юрійович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка». Є зауваження, зокрема:

– потребує уточнення пункт наукової новизни про розмежування понять «страховий інтерес» для страхувальника та «економічний інтерес» для страховика для більш чіткого визначення співвідношення між цими категоріями (с.20);

– потребує більшого обґрунтування виділення мотивації як функції, яку виконує система управління фінансами страхових компаній (с. 39);

– недостатньою мірою відображено світові тенденції управління фінансами страхових компаній, зокрема на провідних ринках світу;

– робота б значно виграла б від розкриття ролі структурних підрозділів у формуванні вхідних грошових потоків страхових компаній та у корпоративній фінансовій стратегії

5. **ДЯЧЕК Світлана Михайлівна**, кандидат економічних наук, доцент, кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка». Є зауваження, зокрема:

– у п. 1.1 авторкою розглядаються різноманітні підходи науковців до тлумачення понять «управління фінансами» та «управління фінансами страхових компаній», разом з тим, на наш погляд, доцільно було б також виділити спільні та відмінні риси між цими категоріями;

– у п.1.2. наведено напрямки економічної теорії (індивідуалізм, експериментальна економіка, поведінкова економіка) (с.44), які сприяли формуванню категорії «страховий інтерес». На нашу думку, робота виграла би від проведення більш детального аналізу впливу означених теорій на теоретичні основи управління фінансами страхових компаній;

– дисертантка у п. 2.1. проводить аналіз кодексів корпоративного управління та основних фінансових показників окремих вітчизняних страхових компаній (ПрАТ «Страхова компанія «ПЗУ Україна», ПрАТ «Страхова компанія «ВУСО», ПрАТ «Українська страхова компанія «Княжа Вієна Іншуранс Груп»). Вважаємо, що порівняльний аналіз показників вищенаведених компаній надав би можливість зробити ґрунтовніші висновки під час систематизації проблем управління фінансами страхових компаній, пов'язаних з впливом внутрішнього і зовнішнього середовища (с.102);

– у п.3.3. сформована ВМР-система управління фінансами страхових компаній (с.187-190), яку авторка рекомендує до впровадження на практиці, однак недостатньо висвітлено питання можливостей та умов переходу на оновлені діджитал технології сучасними страховими компаніями України, особливо в умовах воєнного стану.

Результати відкритого голосування:

«За» – п'ять членів ради, «Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Доманчук Аліні Ігорівні ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Голова спеціалізованої
вченої ради

Олександр ПЕТРУК